

Datum

Yttrande

Adress

Rönbladsgatan 1 B

Diarienummer

GRF-2021-4507

Till

Arbetsmarknads- och
socialnämnden

regstrera.asf.stab@malmö.se

Remiss plan "Fri från våld - en gemensam angelägenhet"

ASN-2020-800

Grundskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

För att främja en bred förankring och säkerställa att den föreslagna planen, ”*Fri från våld – en gemensam angelägenhet. Plan för barn- och kvinnofrid och mot våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld, sex mot ersättning och människobandel 2021–2026*”, blir allsidigt belyst har förslaget skickats på remiss till nämnder, helägda kommunala bolag samt externa samarbetspartners med svar senast den 30 april 2021.

Nämnder och bolag ombedes särskilt inkomma med synpunkter på:

- Planens inriktningsmål i förhållande till respektive nämnds- och styrelses uppdrag.
- Hur respektive nämnd och styrelse aktivt kan bidra i genomförandet av planen.
- Vilket sätt arbetet kan samordnas och följas upp av arbetsmarknads- och socialnämnden.
- Planen kommer att vid färdigställande att redigeras och layoutas – men synpunkter mottages gärna kring disposition och övrigt innehåll.

Remissinstanserna bör även lyfta övriga synpunkter av relevans för ärendet i sina remissvar.

Grundskolenämnden anser att skolans potential inte tillvaratas som en viktig aktör och resurs i planens arbete då grundskolan utifrån planens inriktningsmål har kapacitet och resurser till att aktivt bidra till de mål som planen sätter upp. Det är viktigt att vara medveten om att det finns en vilja bland verksamheterna att arbeta med planens innehåll, men det finns samtidigt en stor efterfrågan om hur det ska göras. Grundskolenämnden anser att planen är väldigt översiktlig och att det finns mycket i planen som inte är riktigt definierat. Det finns ett behov av mer konkreta punkter, som exempelvis vad innebär det att stärka stöd? De vaga formuleringarna gör det svårt att gå in detaljerat på planens innehåll.

Grundskolenämnden vill bland annat lyfta upp grundskolornas arbete för en trygg, säker och hälsofrämjande miljö med tydlig värdegrund och tillitsfulla relationer som är förankrat i grundskolans styrdokument. Detta arbete planeras, genomförs, följs upp och analyseras systematiskt och är något som pågår kontinuerligt. För att det ska ge resultat krävs tydligt uppsatta mål och långsiktighet. Det innebär att värdegrundsarbetet är en viktig del vid planering, genomförande och uppföljning av undervisningen och den undervisningsfria tiden på förskola, skola och fritidshem. I detta ingår även det elevhälsofrämjande arbetet som är en viktig aktör när det gäller att hantera olika former av våld. I dagsläget genomför bland annat Pedagogisk inspiration en inventering av utbildningsbehoven med fokus på ledning och elevhälsa, gällande hur hedersproblematik kan förebyggas, upptäckas och åtgärdas i skolorna.

Grundskolenämnden anser att det är av stor vikt att grundskolans roll i detta arbete blir tydligare och synligare för att det ska kunna bli ett rimligare ansvar. Det är viktigt för grundskolenämndens verksamheter att veta vilken roll de spelar som aktör i detta arbete. Det hade varit lättare att vara mer konkret i detta remissvar om planen varit mer konkret i sin utformning.

Yttrande

Plan för kvinnofrid och mot våld i nära relation antogs av kommunfullmäktige i februari 2016. Planen gäller för perioden 2016 – 2020. Arbetsmarknads- och socialnämnden har kommunfullmäktiges uppdrag att samordna planen. Nämnden har beslutat att revidera planen. Förslaget till ny plan ansluter till Nationell strategi för att bekämpa mäns våld mot kvinnor (skr. 2016/17:10). Den reviderade planen är en del av Malmös stads samlade trygghetsarbete och har därför bytt namn till Fri från våld – en gemensam angelägenhet. Plan för barn- och kvinnofrid och mot våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuellt våld, sex mot ersättning och människohandel 2021–2026.

För att främja en bred förankring och säkerställa att den föreslagna planen blir allsidigt belyst har förslaget skickats på remiss till nämnder, helägda kommunala bolag samt externa samarbetspartners med svar senast den 30 april 2021. De externa myndigheterna och ideella organisationer som valts ut ingår samtliga i den stadsövergripande samverkansgruppen mot alla former av våld i nära relationer.

Nämnder och bolag ombedes särskilt inkomma med synpunkter på:

- Planens inriktningsmål i förhållande till respektive nämnds- och styrelses uppdrag.
- Hur respektive nämnd och styrelse aktivt kan bidra i genomförandet av planen.
- Vilket sätt arbetet kan samordnas och följas upp av arbetsmarknads- och socialnämnden.
- Planen kommer att vid färdigställande att redigeras och layoutas – men synpunkter mottages gärna kring disposition och övrigt innehåll.

Remissinstanserna bör även lyfta övriga synpunkter av relevans för ärendet i sina remissvar.

Grundskolenämndens synpunkter på planens innehåll

Planens inriktningsmål:

- Staden bedriver ett verkningsfullt våldsförbyggande arbete
- Staden arbetar aktivt med att förhindra att våld upprepas
- Verksamma i staden ska upptäcka våld
- Staden erbjuder stöd utifrån den enskildes behov
- Stadens arbete bygger på aktuell kunskap och forskning

Grundskolenämnden anser att skolans potential inte tillvaratas som en viktig aktör och resurs i planens arbete då grundskolan utifrån planens inriktningsmål har kapacitet och resurser till att aktivt bidra till de mål som planen sätter upp. Det är viktigt att vara medveten om att det finns en vilja bland verksamheterna att arbeta med planens innehåll, men det finns samtidigt en stor efterfrågan om hur det ska göras. Grundskolenämnden anser att planen är väldigt översiktlig och att det finns mycket i planen som inte är riktigt definierat. Det finns ett behov av mer konkreta punkter, som exempelvis vad innebär det att stärka stöd? De vaga formuleringarna gör det svårt att gå in detaljerat på planens innehåll.

Grundskolenämnden vill bland annat lyfta upp grundskolornas arbete för en trygg, säker och hälsofrämjande miljö med tydlig värdegrund och tillitsfulla relationer som är förankrat i grundskolans styrdokument. Detta arbete planeras, genomförs, följs upp och analyseras systematiskt och är något som pågår kontinuerligt. För att det ska ge resultat krävs tydligt uppsatta mål och långsiktighet. Det innebär att värdegrundsarbetet är en viktig del vid planering, genomförande och uppföljning av undervisningen och den undervisningsfria tiden på förskola, skola och fritidshem. I detta ingår även det elevhälsofrämjande arbetet som är en viktig aktör när det gäller att hantera olika former av våld. I dagsläget genomför bland annat Pedagogisk inspiration en inventering av utbildningsbehoven med fokus på ledning och elevhälsa, gällande hur hedersproblematik kan förbyggas, upptäckas och åtgärdas i skolorna.

Grundskolenämnden anser att det finns många ingångar och möjligheter att stödja yrkesverksamma i hur de ska få stöd i sitt arbete. Det är dock viktigt att veta hur modeller och strukturer omsätts i praktiken och kopplas till det som ska göras. Frågan är också var gränserna dras? Ska planen vara selektivt för en viss våldstyp eller är fokus på generella insatser? Det är också viktigt att förtydliga vem som ska vara aktörer i de olika modellerna och att tydliggöra vad som är stöd och vad som är stärkande insatser.

I det stora hela anser grundskolenämnden att planen är mer av en vision eller övergripande strategi än en konkret plan. Grundskolenämnden ställer sig frågande till vilka de våldformer är som inte kommer med i planen som exempelvis extremism?

Frågan är om vissa former av våld reduceras till att handla om kriminalitet och hamnar i en annan typ av plan? Syns kopplingar mellan det våldspreventiva arbetet till det som tas upp i planen? Det finns vinster att koppla samman allt som handlar om trygghet och våldsprevention. Grundskolenämnden önskar ett förtydligande om hur avgränsningen är gjord i planen. Om det är så att vissa typer av våldsformer inte ska vara med i planen önskar grundskolenämnden att hänvisningar görs till annat våldspreventivt arbete i andra planer där detta tas upp. Grundskolenämnden anser även att det är ett viktigt med ett perspektiv som går genom samtliga skolformer från förskola till vuxenutbildning.

Grundskolenämnden anser att det är av stor vikt att grundskolans roll i detta arbete blir tydligare och synligare för att det ska kunna bli ett rimligare ansvar. Det är viktigt för grundskolenämndens verksamheter att veta vilken roll de spelar som aktör i detta arbete. Det hade varit lättare att vara mer konkret i detta remissvar om planen varit mer konkret i sin utformning.

Kommentarer till avsnitt i planen

1. sidan 9

- a. I delen om hedersrelaterat våld och förtryck behöver könsstämpning och tvångsäktenskap inkluderas i problematiken.

2. sidan 11

- a. Grundskolenämnden anser att skolans potential inte tillvaratas tillräckligt som en viktig aktör och resurs i planens arbete.
- b. Grundskoleförvaltningens arbetar systematiskt gällande normer och värden, som även innefattar hur insatser kan genomföras som utmanar normer och värden på ett sätt som även är inkluderande. Det är viktigt att strukturer gällande arbetet mot våld inte stigmatiserar utan att metoder för att genomföra riktade insatser används på rätt sätt.

3. sidan 16

- a. Formulera om och bredda exemplet med normer så att det inte bara fokuserar på destruktiva könsnormer, utan även andra typer av normer som hedersnormer, våldsbejakande normer, etcetera.
- b. Det är av stor vikt att stärka det tidiga stödet. Det finns en risk att mycket fokus handlar om kampanjer och annan typ av envägsinformation. Det är viktigt med dialog och det är något som skolan kan bidra mycket med.
- c. Det behöver också vara mycket tydligare gällande utformningen av stödet till vårdnadshavare.

4. sidan 17

- a. Medarbetare ska vara trygga i att kunna bemöta och stoppa våld. Grundskolenämndens verksamheter bedriver ett omfattande arbete inom detta område med kunskap, handledning och processtöd. Till detta ingår även insatser

som stärker ledningsnivån inom arbetet att skapa trygghet för medarbetare att kunna bemöta och stoppa våld.

5. sidan 19

- a. Det systematiska stödet till medarbetarna måste preciseras. Det är viktigt att det i rutinerna också finns strukturer för att upptäcka problem.
- b. Vilka redskap ska användas för att systematisera systematiken? Vilka är frågorna som ska ställa? Vilka metoder ska användas?
- c. Ska detta skapas enskilt eller ska det finnas stadsövergripande redskap? Var finns dessa resurser idag, hur ska de annars ta fram och av vem? Grundskolenämnden efterfrågar att systematiken definieras bättre i planen.

6. sidan 20

Det behöver förtydligas var grundskolan kommer in i arbetet? Nämndens verksamheter spelar en stor roll i att ge stöd till yrkesverksamma att utveckla sitt arbete med kontinuerlig kompetensutveckling.

Planen kommer att vid färdigställande att redigeras och layouts – men synpunkter mottages gärna kring disposition och övrigt innehåll.

Det behövs korrigeringar i noter och referenser då det finns en del felstavade namn. Rachael Aplin och Hanna Cinthio är två exempel.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]